

maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen järjestämisvastuu tulisi siirtää opetus- ja kulttuuriministeriölle

Opetusalan ammattijärjestö OAJ ja Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry esittävät, että vastuu maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä siirretään opetus- ja kulttuuriministeriölle. Nykyisin järjestämisestä vastaa työ- ja elinkeinoministeriö erillään opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuskokonaisuudesta.

Työvoimapalvelu-uudistuksessa järjestämisvastuu siirtyy kunnille vuoden 2025 alusta. Kotoutumiskoulutusta järjestetään kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaan maahanmuuttajalle, jonka oppivelvollisuus on päättynyt. Koulutuksen tavoitteena on edistää opiskelijan suomen tai ruotsin kielen taidon sekä muiden yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavien valmiuksien kehittymistä.

Ely-keskukset ovat muutaman vuoden välein kilpailuttaneet kaikki kotoutumiskoulutuksen järjestäjät. Ely-keskusten kesällä 2022 julkaisemissa kilpailutussuosituksissa ei ole riittävästi otettu huomioon koulutuksen laatuun vaikuttavia tekijöitä, mikä johtaa edelleen halvimmalla esityksen tehneen tahon valintaan. Suosituksia ei ole myöskään pakko noudattaa. Kilpailutus heikentää koulutuksen laatua ja estää pitkäjänteisen koulutuksen kehittämisen.

- Ammatillinen koulutus on hoitanut pääosan maahanmuuttajakoulutuksesta jo yli 50 vuoden ajan. Koulutuksen järjestäjille on syntynyt vahva osaaminen suomi tai ruotsi toisena kielenä sekä työelämävalmiuksien opetuksesta, samalla kun he ovat kouluttaneet heikollakin kielitaidolla tutkinto- tai tutkintoon valmentaviin koulutuksiin tulleita maahanmuuttajaopiskelijoita, toteaa OAJ:n koulutuspolitiikan johtaja **Nina Lahtinen**.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista yhä suurempi osa on maahanmuuttajataustaisia. Vuonna 2021 vieraskielisten osuus opiskelijoista oli noin 14 prosenttia. Ammatillinen koulutus on yleisin koulutuspolku vieraskielisille.

Työvoimapalvelu-uudistuksen myötä kunnat itse päättävät kotoutumiskoulutuksen palveluiden tuottajista. Ammatillisen koulutuksen järjestäjät ovat luonnollinen valinta kotoutumiskoulutuksen järjestäjäksi, koska TE-uudistuksen myötä ammatillisen koulutuksen ja kuntatoimijoiden yhteistyö tiivistyy edelleen.

- Kaikilla ammatillisen koulutuksen järjestäjillä tulisi olla kotoutumiskoulutuksen tehtävä ja siihen kohdenneet resurssit. Tämä opintovalmiuksia mahdollistaisi oppilaitoksissa pitkäjänteisen kotoutumisen sekä maahanmuuttajien kohderyhmään liittyvän osaamisen kehittämisen, painottaa AMKEN toimitusjohtaja **Veli-Matti Lamppu**.
- Kotoutumiskoulutuksesta syntyy usein myös luonteva jatkumo tutkintokoulutukseen, jatkaa Nina Lahtinen. Onnistuneet ja laadukkaat kotoutumiskoulutuksen ja erityisesti suomen tai ruotsin kielen riittävän osaamisen myötä eteneminen ammatillisissa opinnoissa on sujuvaa. Tarvittaessa kielitaitoa sekä muita ammatillisissa opinnoissa tarvittavia valmiuksia voidaan vahvistaa vahvistavilla opinnoilla.

Maahanmuuttotaustaisten aikaisempaa osaamista ja valtavaa määrää kieliä ei olla osattu riittävästi hyödyntää. On varmistettava aiempaa tehokkaampi osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen. Koulutuksen järjestämisluvan alaisissa oppilaitoksissa työskentelevillä opettajilla on osaaminen tähän.

OAJ ja AMKE esittävät, että maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen määrä voitaisiin päättää vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriön järjestäjäkohtaisella päätöksellä. Koulutukselle voitaisiin määrittää oma rahoituksen laskentaperuste.

Lisätiedot

Nina Lahtinen
koulutuspolitiikan johtaja
puh. 020 748 9639
nina.lahtinen(at)oaj.fi

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja
puh. 050 344 2554
veli-matti.lamppu(at)amke.fi